

עפ"ג 32715/12/21 - פאדי עמירה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

16 ינואר 2022

בפני כב' השופטים א' דראל, א' אברבנאל, ח' זנדברג

עפ"ג 32715-12-21 עמירה נ' מדינת ישראל

בעניין: פאדי עמירה
ע"י עו"ד וסים דכור

המערער

נגד

המשיבה

מדינת ישראל
ע"י עו"ד מוריה הירש-כהן

פסק דין

השופט א' אברבנאל:

1. לפנינו ערעור על גזר דין שניתן בבית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא) בת"פ 26507-08-2019, שבגדרו נדון המערער לחודשיים מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 4000 ₪ למתלון, בגין הרשעתו בעבירה של תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. בגזר הדין מתוארות העובדות שבבסיס ההרשעה כלהלן:

"ביום 30.9.2018, התגלע ויכוח בין הנאשם לבין הממונה עליו במקום עבודתו בעיריית ירושלים (להלן: 'המתלון'). סמוך לשעה 12:00 יצר המתלון קשר עם הנאשם ושאל אותו מדוע לא התייצב לעבודה, שכן היה עליו להגיע עד השעה 12:00. הנאשם השיב כי לא ידע ויגיע רק בשעה 13:00. המתלון הבהיר לו כי עם הגעתו לעירייה, יגש מיד לאחראי על העובדים. בהמשך, סמוך לשעה 12:28 פגש הנאשם את המתלון במקום, והאחרון שאל את הראשון מדוע לא ניגש לשוחח עם האחראי. בתגובה לכך, תפס הנאשם את המתלון בצווארון חולצתו, הכה אותו בראשו פעמיים, הרים אותו והפילו ארצה. עקב זאת, חש המתלון קוצר נשימה ופונה לבית החולים, עוד גרם הנאשם למתלון סימנים בצוואר."

3. לבית משפט קמא הוגש גיליון הרשעותיו הקודמות של המערער, ממנו עולה כי בשנים 2017-2019 הורשע שלוש פעמים. בגין שתיים מההרשעות נדון לעונשי מאסר בפועל: בשנת 2017 נדון המערער ל-21 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים בגין ארבעה אירועי אלימות כנגד בת זוג - שתי עבירות של תקיפת בת זוג ושתי עבירות של פציעת בת זוג, וכן שתי עבירות איומים. בשנת 2019 נדון ל-15 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים בגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, גניבה והתפרצות למקום מגורים ובגין אירוע נוסף של ניסון פריצה לבניין שאינו דירה - עבירות שהמערער עבר כארבעה חודשים לאחר שעבר את העבירה נשוא התיק שלפניו.

4. בטיעוניה לעונש עתרה המשיבה לקביעת מתחם ענישה העומד על "מאסר קצר ועד שמונה חודשי מאסר שיכול ויבוצעו בעבודות שירות, ככל שיימצא מתאים לכך". המאשימה עתרה לקביעת מיקומו של המערער "בתחום בינוני עליון של המתחם" בשים לב להרשעותיו הקודמות, ומשכך עתרה לגזור עליו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות ככל שיתאים לכך, וכן מאסר על תנאי ופיצוי.

5. ב"כ המערער טען כי רמת הענישה בגין העבירה שבה הורשע המערער נמוכה מזו הנטענת על ידי המשיבה. לעניין נסיבות האירוע, טען כי מדובר ב"אירוע של סערת רגשות, הנאשם עובד ניקיון בעירייה. הנאשם מתקשר למתלונן ואומר לו שהוא בבית חולים ואשתו כורעת ללדת ומבקש לאחר בשעה. במקום להגיד לו שיהיה במזל טוב ושתצא מזה, אומר לו תוך שעה אתה מתייצב אצל האחראי ותסולק מהעבודה עם קללות". ב"כ המערער מבהיר כי אף שאין בכך כדי להצדיק את התנהגותו של מרשו, בגזירת הדין יש להתחשב בהתנהלות נפגע העבירה כאמור לעיל ובחרטה שהביע המערער. עוד נטען כי המערער מפרנס יחיד של משפחה בת תשע נפשות.

גזר הדין

6. בגזר הדין נדחתה טענתו העובדתית של ב"כ המערער בדבר ההתרחשות שקדמה לאירוע התקיפה. נקבע כי לא הוגשו כל ראיות בעניין זה והטענה אף אינה עולה בקנה אחד עם כתב האישום שעליו הסכימו הצדדים.

בנוסף לכך נקבע כי נוכח חומרתה הרבה של העבירה ועברו הפלילי של המערער, אין תחליף להטלת מאסר בפועל עליו שירוצה בין כתלי בית הכלא, חרף עמדתה המקלה של המשיבה:

"מעשהו של הנאשם הוא מעשה אלים, בריוני, פסול ואסור היה כי יעשה. הוא נקט אלימות כלפי הממונה עליו בעבודה ומי שיש ביניהם באופן אינהרנטי יחסי מרות. גם אם אניח שיש אמת בהסברו של הנאשם ממנו משתמע כי המתלונן לא גילה רגישות לעובדה לפיה הוא שווה לצד אשתו, הרי תחושות האכזבה או הכעסים שהיו בלבו כלפי המתלונן, אינן מצדיקות - בשום אופן וצורה - את המעשה שעשה".
ובהמשך נקבע:

"בנסיבות העניין, אני סבור כי עמדת המאשימה שעותרת להשתת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות ככל שיימצא מתאים לכך, היא מקלה בנסיבות העניין ואינה הולמת את חומרת הנסיבות שלפניי שמחייבות מאסר של ממש. אדגיש, כפי שעולה מעברו של הנאשם, מחד-גיסא, הרצף וסמיכות הזמנים של חוסר

התנהגות נורמטיבית (עבירות בוצעו בשנים 2015, 2017, 2018 (ההליך דה-כאן) ו-2019), ומאידך-גיסא עונשי המאסר הממושכים בהם נשא משך תקופה זו, כל אלה מצביעים על כך שלנאשם ישנו קושי ממשי בהפנמת האיסורים שבדין ונראה שעונשים שהושטו עליו בעבר, לא הרתיעו אותו. הא-ראיה כאמור, אף שהנאשם נכלא מאחורי סורג ובריח לתקופה משמעותית, לרבות עקב עבירות אלימות, זה לא הרתיע אותו שלא לנהוג בצורה בריונית ואלימה באירוע מושא האישום. הוא לא שלט בכעסו, היכה בראשו של הקורבן, הרימוהו והפילוהו ארצה. אקט אלים ומשפיל. הקורבן הוא הממונה עליו בעבודה. יחסי מרות, כגון יחסי עובד - מעביד, באופן אינהרנטי יכולים להיות מלווים בחיכוכים, מתחים וכעסים. אין באלה כדי להצדיק אלימות ויש להוקיע זאת".

טיעוני הצדדים בערעור

7. ב"כ המערער טוען כי "חזקה כי לפחות בקשת המאשימה לעונש משקפת את האינטרס הציבורי, ולא היה כל בסיס או נסיבות חריגות שמצדיקות סטייה מבקשת המאשימה". וכי "כל אותן הלכות בעניין הסדרי טיעון וכיבודם חלות כאן ביתר שאת כאשר המאשימה מבקשת עונש של עבודות שירות, ללא הסדר בעניין העונש ולא היה כל בסיס לחריגה מבקשת המאשימה".

עוד נטען כי העונש שנגזר על המערער חורג ממדיניות הענישה הראויה "והעונש שניתן על פניו ניתן מהסיבה שבית המשפט מוסמך, ויכול ורוצה להחמיר, כשאמת המידה המונחת בגזר הדין היא להחמיר כמה שיותר, ללא כל מטרת ענישה מוגדרת". לדבריו עדיפה למערער כל תקופת מאסר לריצוי בעבודות שירות על תקופה קצרה של מאסר בפועל.

ב"כ המערער מוסיף וטוען כי ההלכות שנקבעו בעניין כיבוד הסדרי טיעון חלות ביתר שאת על העניין שלפנינו "כאשר המדינה מייצגת את האינטרס הציבורי". ב"כ המערער אינו חולק על סמכותו של בית משפט קמא לחרוג במקרים יוצאים דופן מהעונש הנטען על ידי המשיבה, אך לטענתו בעניינו של המערער לא מתקיימות נסיבות המצדיקות זאת. לטענתו מדובר בעבירת אלימות "שגרתית" המצדיקה עונש מתון מזה שנקבע בגזר הדין.

8. ב"כ המשיבה סומכת את ידיה על גזר הדין וטוענת אין עילה להתערבות בו. לטענתה בשלב הערעור יש לבחון את צדקת האמור בגזר הדין ולא את עמדת המשיבה בערכאה ראשונה. ב"כ המשיבה מפנה עוד לעברו הפלילי של המערער בעבירות דומות, וטוענת כי העונש שנגזר על המערער מאוזן, ומשכך אין עילת התערבות בו.

דיון והכרעה

9. דין הערעור להידחות.

כלל הוא כי הסמכות לגזור את הדין נתונה בידי הערכאה הדיונית. כפי שנפסק בעבר "בסוף כל הסופות בית המשפט הוא המכריע לשבט או לחסד, ובמקום שהדין הוא לשבט - הוא הגוזר עונש. הסמכות והכוח לענישה - ובהם עיקר - הם בידי בית המשפט; האחריות לענישה על כתפי בית המשפט מונחת היא, ומילתו של בית המשפט היא המילה האחרונה והקובעת. נדע מכאן כי עמדתה של התביעה באשר לגזירת העונש, חשובה ככל שתהיה, אין היא אלא אחד המרכיבים בשיקול דעתו של בית המשפט - מרכיב חשוב, מרכיב מרכזי, ללא כל ספק - ואולם כנגדו ובצדו יתיצבו במקרים המתאימים שיקולים כבדי משקל העשויים למעט ממשקלו" (דנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ (31.3.2005)).

מובן כי סטייה לחומרה מעמדת התביעה היא בבחינת החריג לכלל. כפי שנפסק "ככלל אל לו לבית משפט לסטות לחומרה מן העונש הנטען על ידי המאשימה; ואולם דעתי היא כי אין להרחיק לכת בקביעת הגבלות על סטייה מכלל זה. מלאכת גזירת הדין היא בעלת אופי נורמטיבי ובית המשפט הוא שאמון על קביעת מתם העונש ההולם - בהתאם לחומרת העבירה בנסיבותיה, ומידת אשמו של הנאשם". (ע"פ 5611/14 מנצור אבו עוואד נ' מדינת ישראל (8.5.2016) (להלן: עניין אבו עוואד)).

ובע"פ 4195/21 פלוני נ' מדינת ישראל (27.7.2021) נפסק:

"ככלל אל לו לבית המשפט להחמיר בעונשו של נאשם יותר מן העונש שמבקשת התביעה. יחד עם זאת, קיימת הכרה גם בקיומם של חריגים - מקרים שבהם העונש שלו טוענת התביעה אינו מבטא במידה מספקת את חומרת המקרה על נסיבותיו. כפי שקבעתי בעניין אחר: 'אף שמקובל עלי כי ככלל אל לבית המשפט להיות יותר קטגור מהקטגור, ולהחמיר בעונש מעבר לעמדת התביעה - קיומו של כלל מכיל בתוכו את מסלולו של היוצא מן הכלל במקרה המתאים' (ע"פ 5611/14 אבו עוואד נ' מדינת ישראל (08.05.2016)). כמוכן, על בית המשפט להיות מודע לפער בין העונש שנגזר לעונש שביקשה התביעה, ולנמק מדוע לא קיבל את עמדת התביעה. הנה כי כן, לבתי המשפט סמכות לסטות מהעונש שלו עתרה התביעה, אך עליו לעמוד בחובת ההנמקה. כאן בית המשפט הסביר את הדברים היטב, ואף ציין כי לשיטתו היה מקום לעונש חמור יותר, אך ניתן משקל לקולא לעונש שביקשה המדינה. בנסיבות אלה לא נפל כל פגם בגזר הדין. למניעת אי הבנה, יודגש כי לא מדובר במקרה של הסדר טיעון, שם הפסיקה הבהירה את עמדתה לגבי הנסיבות שבהן ניתן לסטות מההסדר לחומרה. אך שם מדובר בהודאת הנאשם תוך הסתמכותו על ההסדר, מה שאין כן כאן".

10. בעניינו של המערער בצדק סטה גזר הדין מעמדתה של המשיבה. מדובר בעבירת אלימות חמורה ומכוערת שבגינה חש נפגע העבירה קוצר נשימה, נגרמו סימנים בצווארו והוא נזקק לטיפול רפואי. עבירה כאמור מצדיקה כשלעצמה ענישה מחמירה. השימוש באלימות פוגע בביטחון האישי, רומס את כבודו של הנפגע ומותיר בו את אותות הפגיעה לאורך זמן. חברה מתוקנת מחויבת לנקוט בכל האמצעים כדי להדביר תופעה זו ובשום אופן לא להשלים עמה, גם כשמדובר בעבירת תקיפה שאינה גורמת חבלה חמורה. ענישה הולמת היא אחד האמצעים לכך.

בעניינו של המערער חמורים הדברים שבעתיים. בשנת 2017 הורשע המערער בגין ארבעה אירועי אלימות חמורים כלפי בת זוג שהתרחשו בשנת 2015, שבאחד מהם שבר כוס זכוכית ובאמצעות שבר הזכוכית חתך את אחת מאצבעות ידה של אשתו, בהזדמנות אחרת שרט אותה באמצעות מזלג, ובהזדמנויות נוספות סטר על פניה, חנק אותה והכה באגרופו בבטנה. בגין עבירות אלה ועבירות איומים נדון המערער לעונש מאסר ממושך של 21 חודשי מאסר. לכך

יש להוסיף שתי עבירות נוספות שעבר המערער חודשים אחדים לאחר שעבר את העבירה נשוא תיק זה, שגם בגין נדון לתקופת מאסר לא קצרה. רצף העבירות האמור, מעיד על התרת כל רסן על ידי המערער, על העדר שליטה שלו בכעסיו ועל אי הפקת כל לקח מענישתו.

בנסיבות אלה, על פי כל המבחנים שנקבעו בפסקי הדין האמורים, לרבות הגישה המצמצמת יחסית שהוצגה על ידי אחד מחברי המותב בעניין אבו עוואד, נכון היה לסטות מרמת הענישה הנמוכה שלה טענה המשיבה, נוכח הפער המהותי והבלתי סביר בין העונש המבוקש על ידי המשיבה לעונש הראוי, ומכאן ההצדקה לסטייה בגזר הדין מעמדת המשיבה. יודגש כי העונש שנגזר על המערער - חודשיים מאסר לריצוי בפועל - מקל עמו במידה רבה, ואלמלא המתינות היחסית הנדרשת בעת סטייה מעמדת התביעה, נכון היה להטיל עליו מאסר בפועל לתקופה ממושכת יותר.

פסיקת בית המשפט העליון מדגישה פעם אחר פעם את הצורך בהטלת עונשים משמעותיים בגין התנהגות אלימה. ברע"פ 7645/20 כהן נ' מדינת ישראל (18.11.2020) נקבע:

"למרבה הצער תופעת האלימות במרחב הציבורי גואה ופוגעת פגיעה קשה בתחושת הביטחון המוקנית לכל אדם להתהלך חופשי, מבלי שיחוש פחד או חשש שמא ייפול קורבן לתקיפה ספונטנית אלימה".

דברים אלה יפים לענייננו. כדי להלום את מעשיו של הנאשם ולהרתיע אותו ואחרים מלנקוט בדרך זו נכון היה לגזור עליו עונש מאסר בפועל שאינו ניתן להמרה בעבודות שירות.

12. אשר על כן הערעור נדחה.

לריצוי עונש המאסר יתייצב המערער ביום 15.2.2022 בשעה 09:00 בבית המעצר ניצן במתחם בית סוהר איילון. יש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377 וכן להתעדכן באתר האינטרנט של שב"ס, ברשימת הציוד הראשוני שניתן להביא בעת ההתייצבות.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"ד שבט תשפ"ב, 16 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

ארנון דראל, שופט